

แบบรายงานการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔

ประเด็นที่ ๘ หัวข้ออายุคาดเฉลี่ยของประชาชนเขตสุขภาพที่ ๓

เขตสุขภาพที่ ๓ รอบที่ ๑/๒๕๖๔

๑. หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรม/กอง/ศูนย์วิชาการ)

หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี

หน่วยงานผู้รับผิดชอบร่วม สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๓ จังหวัดนครสวรรค์, ศูนย์อนามัยที่ ๓ ,
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร,สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชร,สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
ชัยนาท,สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์

๒. สถานการณ์

จากข้อมูลปี พ.ศ. 2553-2563 พบว่าอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของประชาชนจังหวัดอุทัยธานี มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จาก 73.73 ปี เป็น 77.43 ปี ใน ปี พ.ศ. 2563 เมื่อพิจารณาจำแนกรายเพศพบว่าแนวโน้มเพิ่มขึ้นไปในทิศทางเดียวกันทั้งเพศชายและหญิง คือ อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของประชาชนจังหวัดอุทัยธานี เพศชาย เพิ่มขึ้น จาก 69.95 ปี เป็น 73.38 ปี ใน ปี พ.ศ. 2563 เพศหญิงเพิ่มขึ้นจากจาก 77.66 ปี เป็น 81.66 ปี ในปี พ.ศ. 2563 เมื่อเปรียบเทียบอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของประชาชนจังหวัดอุทัยธานี กับอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของคนไทย จำแนกเพศ พบว่า ประชาชนจังหวัดอุทัยธานี เพศชายมีอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด น้อยกว่าระดับประเทศ 0.12 ปี (อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของคนไทย เพศชาย 73.50 ปี) ในทางกลับกันประชาชนจังหวัดอุทัยธานี เพศหญิงมีอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด สูงกว่าระดับประเทศ 1.16 ปี (อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของคนไทย เพศหญิง 80.50 ปี)

ตารางที่ 1 อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของประชากรจังหวัดอุทัยธานี ปี พ.ศ. 2554-2563 เปรียบเทียบกับประเทศไทย

ปี	อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด (E ₀)					อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดที่อายุ 60 ปี (E ₆₀)			
	ชาย		หญิง		รวม	ชาย		หญิง	
	อุทัยธานี	ประเทศ	อุทัยธานี	ประเทศ		อุทัยธานี	ประเทศ	อุทัยธานี	ประเทศ
2553	69.95	69.50	77.66	76.30	73.73	19.32	19.40	22.88	21.90
2554	71.00	69.50	78.83	76.30	74.85	20.35	19.40	23.24	21.90
2555	71.27	69.60	78.65	76.90	74.90	20.44	19.10	23.10	22.20
2556	71.31	71.10	78.03	78.10	74.63	20.05	19.90	23.26	23.10
2557	72.86	71.30	79.67	78.20	76.22	20.97	20.00	24.01	23.20
2558	72.86	71.80	79.71	78.60	76.25	21.41	20.10	24.54	23.30
2559	71.94	72.00	78.99	78.80	75.41	20.45	20.20	23.25	23.40
2560	73.39	72.20	80.59	78.90	76.95	21.37	20.20	25.33	23.50
2561	73.13	72.20	81.58	78.90	77.27	22.26	20.20	25.85	23.60
2562	73.13	73.00	79.92	80.10	76.40	22.44	17.10	24.63	22.80
2563	73.38	73.50	81.66	80.50	77.43	21.80	17.40	25.82	23.20

- ที่มา : 1. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
2. งานข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มงานพัฒนาศาสตร์สาธารณสุข สสจ.อุทัยธานี
3. ฐานข้อมูลการเกิด-การตาย กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สป.สธ.

เมื่อพิจารณาข้อมูลอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดประชาชนจังหวัดอุทัยธานี รายอำเภอ 3 ปีย้อนหลัง (ระหว่างปี พ.ศ. 2559-2562) เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2563 พบว่าในภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2563 อำเภอที่มีอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดรวมสูงที่สุดสามอันดับแรก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ อำเภอหนองฉาง (79.80 ปี) อำเภอห้วยคต (79.18 ปี) และอำเภอทัพทัน (78.64 ปี) ตามลำดับ

เมื่อจำแนกรายเพศ พบว่า อำเภอที่มีอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดประชาชนจังหวัดอุทัยธานี เพศชายสูงที่สุดสามอันดับแรก คือ อำเภอห้วยคต (78.45 ปี) อำเภอหนองฉาง (77.12 ปี) และอำเภอทัพทัน (74.64 ปี) ตามลำดับ ส่วนอำเภอที่มีอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดประชาชนจังหวัดอุทัยธานี เพศหญิงสูงที่สุดสามอันดับแรก คือ อำเภอบ้านไร่ (83.21 ปี) รองลงมาได้แก่ อำเภอทัพทัน (82.90 ปี) และอำเภอหนองฉาง (82.85 ปี) ตามลำดับ จากข้อมูลดังกล่าว พบว่า อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดประชาชนจังหวัดอุทัยธานีทั้งเพศชายและเพศหญิง จำแนกรายอำเภอ โดยส่วนใหญ่ สูงกว่าอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของคนไทย

ตารางที่ 2 อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของประชากรจังหวัดอุทัยธานี จำแนกรายอำเภอ ปี พ.ศ. 2559-2563

อำเภอ	พ.ศ. 2560			พ.ศ. 2561			พ.ศ. 2562			พ.ศ. 2563		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
เมืองอุทัยธานี	73.33	80.32	76.94	73.33	80.32	76.94	73.33	80.32	76.94	72.97	80.79	76.89
ทัพทัน	75.00	78.95	76.91	75.00	78.95	76.91	75.00	78.95	76.91	74.64	82.90	78.64
สว่างอารมณ์	74.57	83.42	78.81	74.57	83.42	78.81	74.57	83.42	78.81	73.82	82.45	77.75
หนองฉาง	74.33	83.34	78.79	74.33	83.34	78.79	74.33	83.34	78.79	77.12	82.85	79.80
หนองขาหย่าง	71.88	79.73	75.73	71.88	79.73	75.73	71.88	79.73	75.73	72.35	81.21	76.75
บ้านไร่	72.79	80.37	76.37	72.79	80.37	76.37	72.79	80.37	76.37	73.11	83.21	77.80
ลานสัก	71.68	79.83	75.62	71.68	79.83	75.62	71.68	79.83	75.62	69.84	79.54	74.33
ห้วยคต	75.19	80.65	77.88	75.19	80.65	77.88	75.19	80.65	77.88	78.45	81.00	79.18
จังหวัด	73.39	80.59	76.95	73.39	80.59	76.95	73.39	80.59	76.95	73.38	81.66	77.43

	อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด เพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลปี พ.ศ. 2562
	อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด ลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลปี พ.ศ. 2562

- ที่มา : 1. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
2. งานข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มงานพัฒนาศาสตร์สาธารณสุข สสจ.อุทัยธานี
3. ฐานข้อมูลการเกิด-การตาย กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สป.สธ.

การตายจำแนกตามกลุ่มอายุ

อัตราตายรายอายุ (Age-specific death rate) คือ จำนวนคนที่เสียชีวิตแต่ละกลุ่มอายุ ต่อประชากรในวันกลางปีในกลุ่มอายุนั้น ๆ 1,000 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนประชากร จำนวนการตาย และอัตราตายรายอายุของประชากรจังหวัดอุทัยธานี พบว่า แนวโน้มอัตราตายรายอายุแปรผันตรงกับกลุ่มอายุที่เพิ่มขึ้น โดยตั้งแต่กลุ่มอายุ 15-19 ปีเป็นต้นไป มีอัตราตายตามกลุ่มอายุเพิ่มขึ้น ตามช่วงของกลุ่มอายุที่สูงขึ้นเป็นลำดับ ส่วนกลุ่มอายุน้อยกว่า 1 ปี กลุ่มอายุ 1-4 ปี และกลุ่มอายุ 5-9 ปี มีอัตราตายสูงกว่ากลุ่มอายุ 15-19 ปี

ตารางที่ 3 จำนวนและอัตราตายรายอายุต่อประชากรพันคน และอัตราตายต่อประชากรพันคน จังหวัดอุทัยธานี
ปี พ.ศ. 2559 - 2563

กลุ่มอายุ	ปี พ.ศ. 2559		ปี พ.ศ. 2560		ปี พ.ศ. 2561		ปี พ.ศ. 2562		ปี พ.ศ. 2563	
	จำนวน	อัตราตาย	จำนวน	อัตราตาย	จำนวน	อัตราตาย	จำนวน	อัตราตาย	จำนวน	อัตราตาย
<1 ปี	16	5.31	8	2.65	10	3.37	19	6.95	10	3.66
1-4	12	0.82	8	0.58	7	0.53	8	0.63	5	0.39
5-9	3	0.15	6	0.32	5	0.27	3	0.16	3	0.16
10-14	5	0.25	9	0.45	4	0.20	11	0.56	11	0.56
15-19	33	1.56	19	0.96	29	1.49	20	1.03	24	1.24
20-24	23	1.03	38	1.70	22	1.00	28	1.30	25	1.16
25-29	29	1.29	31	1.39	45	1.99	37	1.64	27	1.20
30-34	41	1.72	46	2.01	38	1.74	51	2.39	43	2.02
35-39	86	3.49	70	2.92	69	2.87	64	2.72	61	2.59
40-44	112	4.37	84	3.29	92	3.67	109	4.42	99	4.02
45-49	154	5.77	149	5.64	150	5.78	155	6.02	131	5.09
50-54	153	5.94	167	6.34	200	7.49	172	6.53	178	6.76
55-59	195	8.95	208	9.36	223	9.79	221	9.38	218	9.25
60-64	235	13.02	238	12.92	199	10.54	232	11.90	221	11.33
65-69	253	17.84	232	15.05	263	16.44	265	16.29	241	14.81
70-74	280	28.45	249	24.33	266	24.73	303	26.05	303	26.05
75-79	353	44.24	344	41.30	277	33.07	354	42.25	339	40.46
80-84	408	93.41	367	75.27	369	63.41	465	76.35	432	70.94
>85	566	132.11	466	97.36	453	3.37	454	94.68	471	99.37
รวม	2,957	8.95	2,739	8.30	2,721	8.26	2,971	9.04	2,841	8.64

หน่วย: จำนวน, ราย, อัตราตายรายอายุ: ต่อประชากรพันคน

- ที่มา : 1. งานข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มงานพัฒนาศาสตร์สาธารณสุข สสจ.อุทัยธานี
2. ฐานข้อมูลการเกิด-การตาย กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สป.สธ.

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและอัตราการตายรายอายุ ปี พ.ศ. 2559 - 2563 โดยจำแนกกลุ่มประชากรออกเป็น 5 กลุ่มวัย ตามมิติของการส่งเสริมป้องกันโรค คือ กลุ่มวัยเด็ก อายุ 0-5 ปี กลุ่มวัยเรียน อายุ 6-14 ปี กลุ่มวัยรุ่น อายุ 15-24 ปี กลุ่มวัยทำงาน อายุ 25-59 ปี และกลุ่มผู้สูงอายุ อายุ 60 ปีขึ้นไป พบว่ากลุ่มวัยที่มีจำนวนและอัตราการตายสูงสุดในปี พ.ศ. 2563 เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุ 2,007 คน กลุ่มวัยทำงาน 757 คน และกลุ่มวัยรุ่น 49 คน คิดเป็นอัตราการตาย 30.13, 4.51 และ 1.20 ต่อประชากรพันคน ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนและอัตราการตายรายอายุ ต่อประชากรพันคน จำแนกตามกลุ่มวัย ปี พ.ศ. 2559 – 2563 จังหวัดอุทัยธานี

กลุ่มวัย	พ.ศ. 2559		พ.ศ. 2560		พ.ศ. 2561		พ.ศ. 2562		พ.ศ. 2563	
	จำนวน	อัตราการตาย	จำนวน	อัตราการตาย	จำนวน	อัตราการตาย	จำนวน	อัตราการตาย	จำนวน	อัตราการตาย
0-5 ปี	28	1.31	16	0.88	19	0.96	28	1.48	15	0.79
6-14 ปี	8	0.22	15	0.37	7	0.20	13	0.38	13	0.38
15-24 ปี	56	1.29	57	1.35	51	1.23	48	1.17	49	1.20
25-59 ปี	770	4.51	755	4.44	817	4.83	809	4.82	757	4.51
60 ปีขึ้นไป	2,095	35.55	1,896	30.47	1,827	28.37	2,073	31.10	2,007	30.13
รวม	2,957		2,739		2,721		2,971		2,841	

ระหว่างปี พ.ศ. 2559-2563 จังหวัดอุทัยธานีมีแนวโน้มผู้เสียชีวิตลดลงจากจำนวน 2,957 ราย ในปี พ.ศ. 2559 เป็นจำนวน 2,841 ราย ในปี พ.ศ. 2563 เมื่อจำแนกเพศพบว่าเพศชายจะมีจำนวนและร้อยละการเสียชีวิตสูงกว่าเพศหญิง ในทุกปี

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละการตาย จำแนกเพศ ปี พ.ศ. 2559 – ปี 2563 จังหวัดอุทัยธานี

ปี พ.ศ.	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2559	1,613	54.41	1,344	45.59	2,957	100
2560	1,532	56.12	1,207	43.88	2,739	100
2561	1,561	56.25	1,160	43.75	2,721	100
2562	1,628	54.87	1,343	45.12	2,971	100
2563	1,620	57.02	1,221	42.98	2,841	100

สาเหตุและอัตราการตาย จำแนกตามเพศ

จากการวิเคราะห์สาเหตุการตายและอัตราการตายแยกจำแนกรายกลุ่มโรค พบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ โรคมะเร็ง (มะเร็งทุกชนิด C00-C97) ปอดบวม (J12-J18) และโรคหลอดเลือดสมอง (I60-I69)

ตารางที่ 6 จำนวนและอัตราการตายด้วยกลุ่มสาเหตุ 10 อันดับแรก (ตามบัญชีจำแนกโรคระหว่างประเทศฉบับแก้ไข ครั้งที่10) ต่อประชากร 100,000 คน จำแนกเพศ ปี พ.ศ. 2561 – 2563

กลุ่มสาเหตุการตาย	เพศ	ปี พ.ศ. 2561		ปี พ.ศ. 2562		ปี พ.ศ. 2563	
		จำนวน	อัตราตาย	จำนวน	อัตราตาย	จำนวน	อัตราตาย
1. มะเร็งทุกชนิด (C00-C97)	รวม	349	1.06	413	1.26	396	1.21
	ชาย	209	1.30	252	1.57	238	1.48
	หญิง	140	0.83	161	0.96	158	0.98
1.1 มะเร็งปอด หลอดลม หลอดคอ (C34)	รวม	65	0.20	67	0.20	75	0.23
	ชาย	44	0.27	45	0.28	45	0.28
	หญิง	21	0.12	22	0.13	30	0.18
1.2 มะเร็งตับ และท่อน้ำดีในตับ (C22)	รวม	55	0.17	64	0.19	59	0.18
	ชาย	46	0.29	49	0.30	50	0.31
	หญิง	9	0.05	15	0.09	9	0.05
1.3 มะเร็งหลอดอาหาร (C15)	รวม	20	0.06	26	0.08	24	0.07
	ชาย	16	0.10	24	0.14	19	0.12
	หญิง	4	0.02	2	0.01	5	0.03
1.4 มะเร็งเต้านม (C50)	รวม	20	0.06	26	0.08	18	0.05
	ชาย		0.00	0		0	0.00
	หญิง	20	0.12	26	0.15	18	0.11
1.5 มะเร็งลำไส้ใหญ่ เร็คตัม และทวารหนัก (C18)	รวม	24	0.07	28	0.09	16	0.05
	ชาย	15	0.09	19	0.12	7	0.04
	หญิง	9	0.05	9	0.05	9	0.05
2. ปอดบวม (J12-J18)	รวม	248	0.75	285	0.86	269	0.81
	ชาย	160	0.99	165	1.02	181	1.13
	หญิง	88	0.52	120	0.72	88	0.52
3. โรคหลอดเลือดสมอง (I60-I69)	รวม	195	0.59	228	0.69	224	0.68
	ชาย	107	0.66	117	0.73	103	0.64
	หญิง	88	0.52	111	0.66	121	0.72
4. โรคหัวใจขาดเลือด (I20-I25)	รวม	126	0.38	129	0.39	106	0.32
	ชาย	83	0.51	79	0.49	58	0.36
	หญิง	43	0.25	50	0.30	48	0.29

ตารางที่ 7 จำนวนและอัตราการตายด้วยกลุ่มสาเหตุ 10 อันดับแรก (ตามบัญชีจำแนกโรคระหว่างประเทศฉบับแก้ไขครั้งที่10) ต่อประชากร 100,000 คน จำแนกเพศ ปี พ.ศ. 2561 – 2563 (ต่อ)

กลุ่มสาเหตุการตาย	เพศ	ปี พ.ศ. 2561		ปี พ.ศ. 2562		ปี พ.ศ. 2563	
		จำนวน	อัตราตาย	จำนวน	อัตราตาย	จำนวน	อัตราตาย
5. โลหิตเป็นพิษ /ติดเชื้อ (A40-A49)	รวม	92	0.28	73	0.22	98	0.30
	ชาย	45	0.28	41	0.25	46	0.28
	หญิง	47	0.28	32	0.19	52	0.31
6. อุบัติเหตุจากการขนส่ง (V01-V99)	รวม	112	0.34	139	0.42	76	0.23
	ชาย	84	0.52	113	0.70	58	0.36
	หญิง	28	0.17	26	0.15	18	0.11
7. ไตวายเรื้อรัง (N18-N19)	รวม	66	0.20	92	0.28	68	0.21
	ชาย	30	0.18	42	0.26	31	0.19
	หญิง	36	0.21	50	0.30	37	0.22
8. ความดันโลหิตสูง (I10-I15)	รวม	73	0.22	76	0.23	60	0.18
	ชาย	35	0.22	32	0.20	32	0.20
	หญิง	38	0.23	44	0.26	28	0.17
9. เบาหวาน (E10-E14)	รวม	77	0.23	96	0.29	53	0.16
	ชาย	33	0.20	37	0.23	26	0.16
	หญิง	44	0.26	59	0.35	27	0.16
10. โรคตับแข็ง, มีพังผืดที่ตับ (K70-K77)	รวม	52	0.16	75	0.23	50	0.15
	ชาย	30	0.19	54	0.34	27	0.23
	หญิง	22	0.16	21	0.23	13	0.15

ที่มา: 1. ระบบฐานข้อมูลเกิด-ตาย กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงสาธารณสุข
 2. งานข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สสจ.อุทัยธานี
 หมายเหตุ: ICD10 ที่พิจารณาตัดออก ไม่นำมาวิเคราะห์ R00-R99

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโรคที่เป็นสาเหตุการเสียชีวิต 10 ลำดับโรค พบว่า พื้นที่ที่มีจำนวนผู้เสียชีวิตสูงที่สุด 3 อันดับแรก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ อำเภอบ้านไร่ อำเภอลานสัก และอำเภอเมืองอุทัยธานี ตามลำดับ

ตารางที่ 8 สาเหตุการเสียชีวิต 10 อันดับแรก ปี พ.ศ. 2563 เรียงตามพื้นที่เสียชีวิตมากที่สุด 3 ลำดับ

ลำดับ	สาเหตุการเสียชีวิต	อันดับ	อำเภอ	จำนวน(ราย)
1	มะเร็งทุกชนิด C00-C97	1	ลานสัก	76
		2	บ้านไร่	73
		3	เมืองอุทัยธานี	62
2	ปอดบวม J12-J18	1	หนองฉาง	46
		2	บ้านไร่	45
		3	ทัพทัน	42
3	โรคหลอดเลือดสมอง I60-I69	1	บ้านไร่	45
		2	ลานสัก	39
		3	เมืองอุทัยธานี	37
4	โรคหัวใจขาดเลือด I20-I25	1	เมืองอุทัยธานี, บ้านไร่	18
		2	ลานสัก	16
		3	สว่างอารมณ์	14
5	โลหิตเป็นพิษ A40-A41	1	บ้านไร่	19
		2	ลานสัก, สว่างอารมณ์	15
		3	เมืองอุทัยธานี	14
6	ไทรอย N17-N19	1	หนองฉาง	20
		2	บ้านไร่	16
		3	เมืองอุทัยธานี	13
7	อุบัติเหตุจากการขนส่ง V01-V99	1	บ้านไร่, ลานสัก	14
		2	เมืองอุทัยธานี	13
		3	ทัพทัน, สว่างอารมณ์, หนองฉาง	10
8	โรคความดันโลหิตสูง I10-I15	1	เมืองอุทัยธานี	34
		2	หนองฉาง	8
		3	หนองขาหย่าง	6
9	เบาหวาน E10-E14	1	เมืองอุทัยธานี	18
		2	บ้านไร่	11
		3	ทัพทัน	8
10	โรคตับ K70-K76	1	ลานสัก	11
		2	เมืองอุทัยธานี	10
		3	บ้านไร่	8

ที่มา: 1. ระบบฐานข้อมูลเกิด-ตาย กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงสาธารณสุข
2. งานข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สสจ.อุทัยธานี

เมื่อจำแนกกลุ่มอายุที่เสียชีวิต พบว่ากลุ่มอายุที่เสียชีวิตมากที่สุดคือ กลุ่มอายุ 75-79 ปี รองลงมาได้แก่กลุ่มอายุ 70-74 ปี และ 80-84 ปี และกลุ่มอายุ 60-64 ปี, 65-69 ปี, และ >85 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 9 สาเหตุการเสียชีวิต 10 อันดับแรก ปี พ.ศ. 2562 เรียงตามกลุ่มอายุที่เสียชีวิตมากที่สุด 3 ลำดับ

ลำดับ	สาเหตุการเสียชีวิต	อันดับ	กลุ่มอายุ (ปี)	จำนวน(ราย)
1	มะเร็งทุกชนิด C00-C97	1	60-64	61
		2	55-59	53
		3	65-69	50
2	ปอดบวม J12-J18	1	>85	60
		2	80-84	49
		3	75-79	37
3	โรคหลอดเลือดสมอง I60-I69	1	65-69	31
		2	75-79	29
		3	60-64	27
4	โรคหัวใจขาดเลือด I20-I25	1	80-84	20
		2	70-74	17
		3	75-79, >85	16
5	โลหิตเป็นพิษ A40-A41	1	75-79	18
		2	>85, 70-74	11
		3	60-64	10
6	ไทรอย N17-N19	1	80-84	15
		2	70-74, 75-79	14
		3	>85	13
7	อุบัติเหตุจากการขนส่ง V01-V99	1	30-34, 70-74	20
		2	15-19, 55-59	9
		3	75-79	7
8	โรคความดันโลหิตสูง I10-I15	1	75-79	10
		2	65-69	9
		3	>85	7
9	เบาหวาน E10-E14	1	70-74	9
		2	75-79	8
		3	65-69	7
10	โรคตับ K70-K76	1	50-54	10
		2	55-59	9
		3	45-49	7

ที่มา: 1. ระบบฐานข้อมูลเกิด-ตาย กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงสาธารณสุข
2. งานข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สสจ.อุทัยธานี

จำนวนปีที่สูญเสียจากการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร (YLL: Year of Life Lost) ของประชากรจังหวัดอุทัยธานี

ปี 2563 จังหวัดอุทัยธานี มีจำนวนปีที่สูญเสียจากการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร (YLL: Year of Life Lost) ของประชากรเท่ากับ 60,217.07 ปี จากจำนวนการตาย 2,841 ราย เมื่อจำแนกรายกลุ่มวัย พบว่า กลุ่มวัยสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนปีที่สูญเสียรวมสูงที่สุดคือ 28,562.31 ปี เนื่องจากมีจำนวนผู้เสียชีวิตมากที่สุด รองลงมาได้แก่วัยทำงานอายุ 25-59 ปี มีผู้เสียชีวิต 757 ราย จำนวนปีที่สูญเสีย 26,625.61 ปี และกลุ่มวัยรุ่น อายุ 15-24 ปี จำนวน 49 ราย จำนวนปีที่สูญเสีย 2,973.99 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 10 จำนวนปีที่สูญเสียจากการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร (YLL: Year of Life Lost) ของประชากร จังหวัดอุทัยธานี ปี 2562 จำแนกรายกลุ่มวัย

กลุ่มวัย	จำนวนที่เสียชีวิตทั้งหมด (ราย)	ร้อยละ	จำนวนปีที่สูญเสียรวมทั้งหมด(ปี)
0 - 4 ปี	15	0.54	1,157.82
5- 14 ปี	13	0.46	897.34
15 – 24 ปี	49	1.72	2,973.99
25 – 59 ปี	757	26.64	26,625.61
60 ปีขึ้นไป	2,007	70.64	28,562.31
รวม	2,841	100	60,217.07

กลุ่มโรคที่เป็นสาเหตุการเสียชีวิต และจำนวนปีที่สูญเสียชีวิตก่อนวัยอันควรของประชากร จังหวัดอุทัยธานี ปี 2562

กลุ่มโรคที่เป็นสาเหตุการเสียชีวิต และจำนวนปีที่สูญเสียชีวิตก่อนวัยอันควรของประชากรจังหวัดอุทัยธานี ปี 2563 เมื่อจำแนกรายกลุ่มวัยพบว่า กลุ่มวัยเด็ก 0-4 ปี มีสาเหตุการเสียชีวิตมาจากภาวะบางอย่างที่เกิดในระยะปริกำเนิด รองลงมาได้แก่ ความผิดปกติ ความพิการแต่กำเนิด และโครโมโซมผิดปกติ และโรคของระบบประสาท ตามลำดับ กลุ่มวัยเรียนอายุ 5-14 ปี มีสาเหตุการเสียชีวิตมาจากอุบัติเหตุจราจร เนื้องอกร้ายของกระดูกและกระดูกอ่อนผิวข้อ และโรคของระบบประสาท กลุ่มวัยรุ่นอายุ 15-24 ปี มีสาเหตุการเสียชีวิตมาจากอุบัติเหตุจราจร โรคปอดบวม และโรคหลอดเลือดสมอง ตามลำดับ กลุ่มวัยทำงาน อายุ 25-59 ปี มีสาเหตุการเสียชีวิตมาจากโรคมะเร็ง โรคหลอดเลือดสมอง และโรคปอดบวม ตามลำดับ และกลุ่มผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป มีสาเหตุการเสียชีวิตมาจาก โรคมะเร็ง โรคปอดบวม และโรคหลอดเลือดสมองตามลำดับ

ตารางที่ 11 ลำดับโรค/กลุ่มโรคที่เสียชีวิต และจำนวนปีที่สูญเสียชีวิตก่อนวัยอันควร ปี 2562
จำแนกรายกลุ่มวัย

กลุ่มวัย	โรค	จำนวน (ราย)	จำนวนปีสูญเสีย
0-4 ปี	ภาวะบางอย่างที่เกิดในระยะปริกำเนิด P00-P96	4	309.72
	ความผิดปกติ ความพิการแต่กำเนิด และโครโมโซมผิดปกติ Q00-Q99	3	231.57
	โรคของระบบประสาท G00-G99	2	154.14
	ปอดบวม J12-189	1	77.43
	โลหิตเป็นพิษ A40-A41	1	76.71
5-14 ปี	อุบัติเหตุจราจร V00-99	4	281.44
	เนื้องอกร้ายของกระดูกและกระดูกอ่อนผิวข้อ C40-C41	2	140.72
	โรคของระบบประสาท G00-G99	2	135.78
	ความผิดปกติ ความพิการแต่กำเนิด และโครโมโซมผิดปกติ Q00-Q99	1	76.71
	รูปแบบอื่นของโรคหัวใจ I30-I52	1	67.89
15-24 ปี	อุบัติเหตุจราจร V00-99	11	679.69
	โรคปอดบวม J12-189	4	233.72
	โรคหลอดเลือดสมอง I60-I69	3	175.29
	มะเร็ง C00-97	3	175.29
	โรคไตวาย N17-19	2	121.48
25-59 ปี	มะเร็ง C00-97	144	4,746.74
	โรคหลอดเลือดสมอง I60-I69	65	2,237.88
	โรคปอดบวม J12-18	46	1624.16
	อุบัติเหตุจราจร V00-99	38	1,535.69
	โรคตับ K70-K77	37	1,280.52
60 ปีขึ้นไป	มะเร็ง C00-97	250	4321.66
	โรคปอดบวม J12-18	222	3038.02
	โรคหลอดเลือดสมอง I60-I69	159	2525.77
	โรคหัวใจขาดเลือด I20-I25	85	1211.11
	โรคไตวาย N17-19	68	957.39

จากข้อมูลการตายจำแนกตามสาเหตุการตาย กลุ่มอายุ และเพศ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี ได้นำข้อมูลมาจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อเพิ่มความยืนยาวของชีวิตที่คาดหวังว่าจะมีชีวิตอยู่ ของประชากรจังหวัดอุทัยธานี และเพื่อลดอัตราการตายจากโรคและภัยสุขภาพที่เป็นปัญหาของจังหวัดอุทัยธานีต่อไป

จากอันดับสาเหตุการตาย 10 อันดับแรกของจังหวัดอุทัยธานี ในระยะ 3 ปี (ปี 2561 – 2563) พบว่าสาเหตุการตายส่วนใหญ่เป็นกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง มีกลุ่มโรคติดต่ออยู่เพียง 2 โรคที่เป็นสาเหตุการตายคือ โรคปอดบวม และกลุ่มโลหิตเป็นพิษ

ตารางที่ 12 ข้อมูลโรคและภัยสุขภาพ (Priority setting) ตามแนวทางของ WHO

โรคและภัยสุขภาพ	ขนาดปัญหาของโรค (อัตราป่วย) ปัจจุบัน และย้อนหลัง 3 ปี	ความรุนแรงของการเกิดโรค	ความเป็นไปได้ของการระบาด	ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม	ความยากง่ายในการแก้ปัญหา	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่จะมีสุขภาพดีขึ้น จากการดำเนินกิจกรรมด้านสาธารณสุข	ความตระหนัก	คะแนน	อันดับ
1.โรคปอดบวม	3	4	1	4	3	2	3	20	1
2.มะเร็งทุกชนิด	3	3	1	4	2	3	3	19	2
3.โรคหลอดเลือดสมอง	2	4	1	4	2	2	3	18	3
4.โลหิตเป็นพิษ	2	3	1	4	3	2	2	17	4
5.โรคหัวใจขาดเลือด	2	4	1	4	2	2	3	18	3
6.โรคไตวาย	2	3	1	4	2	2	2	16	5
7.อุบัติเหตุจากการขนส่ง	2	3	1	3	2	3	3	17	4
8.โรคความดันโลหิตสูง	2	1	1	2	4	2	3	15	6
9.โรคตับ	2	1	1	3	3	2	2	14	7
10.โรคเบาหวาน	2	1	1	3	4	2	2	15	6

ผลจากการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา อันดับ 1 ได้แก่ มะเร็งทุกชนิด อันดับ 2 ได้แก่โรคปอดบวมและโลหิตเป็นพิษ อันดับ 3 ได้แก่ โรคหลอดเลือดสมอง และโรคหัวใจขาดเลือด

❖ อุบัติเหตุทางถนน

สถานการณ์

สถิติการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนของจังหวัดอุทัยธานี ในปี 2560-2564 เท่ากับ 86 ราย (26.04 : แส่นประชากร , 120 ราย (36.26 : แส่นประชากร) 104 ราย (31.57 : แส่นประชากร) และ 106 ราย (32.26 : แส่นประชากร) ตามลำดับ สำหรับในปีงบประมาณ 2564 (ตค.63-มค.64) เท่ากับ 35 ราย (10.65 : แส่นประชากร) เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุพบว่ากลุ่มประชากรอายุระหว่าง 25 – 59 ปี มีการเสียชีวิตมากที่สุด รองลงมาเป็นกลุ่มประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป

จากการวิเคราะห์สาเหตุหลักของการเสียชีวิต ในปีงบประมาณ 2564 (ตุลาคม 2563 - มกราคม 2564) ด้านปัจจัยทางกายภาพ พบว่า พื้นที่ที่มีอัตราผู้เสียชีวิตมากที่สุด คือ อำเภอบ้านไร่ (19.52 : แส่นประชากร) รองลงมาคือ อำเภอหนองขาหย่าง (14.41 : แส่นประชากร) และอำเภอทัพทัน (12.97 : แส่นประชากร) ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่เกิดในถนนสายรอง ร้อยละ 68.57 เวลาที่เกิดเหตุส่วนใหญ่ อยู่ในช่วง 18.00-24.00 น ร้อยละ 37.14 (13 ราย) และ 12.01 – 18.00 น. ร้อยละ 31.43 (11 ราย)

ด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 31 ราย (ร้อยละ 88.57) กลุ่มอายุ 25 -59 ปีมากที่สุด 18 ราย (ร้อยละ 51.43) รองลงมากลุ่มอายุ 15 - 24 ปี 9 ราย (ร้อยละ 25.71)

ด้านพฤติกรรมเสี่ยง ประกอบด้วย การไม่สวมหมวกนิรภัย 20 ราย (ร้อยละ 74.07) พบว่า ดื่มแอลกอฮอล์ 6 ราย (ร้อยละ 20.69) การขับขี่ด้วยความเร็วสูง เฉี่ยวชนมากที่สุด 17 ราย ร้อยละ 48.57 และคว่ำเอง 14 ราย ร้อยละ 40.0

ด้านยานพาหนะ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นรถจักรยานยนต์ 27 ราย(ร้อยละ 77.14) รถเก๋ง 4 ราย (ร้อยละ 11.43)

ตารางที่ 13 แสดงสถิติการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ปี 2560-2564 แยกตามกลุ่มอายุ

อำเภอ	ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564 (ตค.63-ม.ค.64)	
	จำนวน	อัตรา: แสน	จำนวน	อัตรา: แสน	จำนวน	อัตรา: แสน	จำนวน	อัตรา: แสน	จำนวน	อัตรา: แสน
เมืองอุทัยธานี	16	30.96	24	46.45	12	23.52	10	19.70	4	8.0
ทัพทัน	14	31.96	8	18.26	14	32.15	10	23.02	5	12.97
สว่างอารมณ์	6	18.74	5	15.62	5	15.70	4	12.60	3	9.45
หนองฉาง	7	12.07	32	55.18	18	31.28	24	41.90	4	9.17
หนองขาหย่าง	7	49.66	5	35.47	2	14.37	6	43.23	2	14.41
บ้านไร่	16	28.91	20	36.14	26	46.89	25	45.05	11	15.90
ลานสัก	13	23.34	19	34.12	21	37.67	20	35.92	5	8.45
ห้วยคต	7	34.48	7	34.48	6	29.47	7	34.44	1	4.92
รวม	86	26.04	120	36.26	104	31.57	106	32.26	35	10.65

ที่มา : ข้อมูลจากการบูรณาการ 3 ฐาน จังหวัดอุทัยธานี

ตารางที่ 14 แสดงสถิติการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ปี 2560-2562 แยกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 15 ปี	2	2.33	7	5.83	4	3.85	6	5.66	5	14.29
15 – 24 ปี	4	4.65	20	16.67	16	15.38	20	18.87	9	25.71
25 – 59 ปี	37	43.02	57	47.50	57	54.81	52	49.06	18	51.43
60 ปีขึ้นไป	43	50.00	36	30.00	27	25.96	28	26.41	3	8.57
รวม	86	100.00	120	100.00	104	100.00	106	100.00	35	100.00

ที่มา : ข้อมูลจากการบูรณาการ 3 ฐาน จังหวัดอุทัยธานี

การดำเนินงาน

- ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนนผ่านกลไก พขอ. / ศปถ.อำเภอ ในทุกอำเภอ และเน้นหนักในพื้นที่อำเภอสีแดง ได้แก่ เมืองอุทัยธานี
  - คืบข้อมูลและจัดทำข้อเสนอในการดำเนินงานเพื่อเสนอที่ประชุมศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนนของแต่ละอำเภอ มีการกำหนดจุดเสี่ยง และแนวทางแก้ไข
  - มีการวิเคราะห์ข้อมูล 3 ฐาน และบูรณาการแผนงานความปลอดภัยทางถนนในระดับพื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ศปถ.อำเภอ ศปถ.ท้องถิ่น แขวงทางหลวง ตำรวจ ในการกำหนดมาตรการชุมชนและการบังคับใช้กฎหมาย
- ผลักดันให้จังหวัดขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนนผ่านกลไก ศปถ.ทุกระดับ
  - คืบข้อมูลและจัดทำข้อเสนอในการดำเนินงานเพื่อเสนอที่ประชุมศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน จังหวัดอุทัยธานี
- ส่งเสริมการดำเนินงานมาตรการองค์กรเพื่อความปลอดภัยทางถนน
  - ประชาสัมพันธ์สวมหมวกนิรภัย/คาดเข็มขัดนิรภัย
  - การบังคับใช้กฎหมาย ตาม พรบ.ควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2551
- เสริมสร้างความรอบรู้ด้านการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนแก่ประชาชน

❖ โรคหลอดเลือดสมอง

สถานการณ์การเสียชีวิตด้วยโรคหลอดเลือดสมองจังหวัดอุทัยธานี ในปี 2561-2563 เท่ากับ 79.41 , 97.89 และ 77.90 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ พบว่ามีแนวโน้มลดลงในปี 2563 โดยกลุ่มอายุที่เสียชีวิตสูงสุด คือ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป รองลงมาคือกลุ่มอายุ 50-59 ปี และเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง และเมื่อจำแนกอำเภอที่พบจำนวนผู้เสียชีวิตสูงสุดเรียง 3 ลำดับแรกได้แก่ อำเภอบ้านไร่ อำเภอลานสัก และอำเภอเมืองอุทัยธานี

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละการเสียชีวิตผู้ป่วยในโรคหลอดเลือดสมอง จังหวัดอุทัยธานี ปี 2561-2563

รายการข้อมูล		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
1. อัตราการเสียชีวิตผู้ป่วยใน Stroke (I60-I69) (< ร้อยละ 7)	จำนวน	1,246	1,265	1,221
	ผลงาน	109	84	100
	ร้อยละ	8.75	6.64	9.19
2. อัตราการเสียชีวิตผู้ป่วยใน Hemorrhagic Stroke (I60-I62) (< ร้อยละ 25)	จำนวน	267	286	302
	ผลงาน	74	51	67
	ร้อยละ	27.72	17.83	22.19
3. อัตราการเสียชีวิตผู้ป่วยใน Ischemic Stroke (I63) (< ร้อยละ 5)	จำนวน	601	571	635
	ผลงาน	30	30	26
	ร้อยละ	4.99	5.25	4.09

ที่มา : HDC กระทรวงสาธารณสุข ณ 15 กุมภาพันธ์ 2564

สำหรับสถานการณ์เสียชีวิตของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองในโรงพยาบาล ในปี 2561-2563 เท่ากับ ร้อยละ 8.75 , 6.64 และ 9.19 ตามลำดับ และเป็นการเสียชีวิตจาก Hemorrhagic Stroke มากกว่า Ischemic Stroke มาโดยตลอด เมื่อพิจารณาประเภทของ Stroke พบว่าการเสียชีวิตด้วย Ischemic Stroke มีแนวโน้มลดลง เท่ากับ 4.99 , 5.25 และ 4.09 ตามลำดับ และการเข้าถึงยาละลายลิ่มเลือด rtPA แนวโน้มเพิ่มขึ้นเท่ากับ 8.34 , 8.40 และ 10.31 ตามลำดับ

มาตรการที่สำคัญในปี 2564

1. ลดปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor)
2. เพิ่มการเข้าถึงยาละลายลิ่มเลือด
3. ลดอัตราการเสียชีวิต / ลดความพิการ

การดำเนินงานแก้ไขปัญหในปี 2564

ต้นน้ำ	กลางน้ำ	ปลายน้ำ
<p>บุหรี,สุรา,อาหาร,ออกกำลังกาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - คัดกรองผู้สูบบุหรี่,ดื่มสุรา เข้าสู่ระบบการบำบัด - ดำเนินงานสถานศึกษาปลอดยาสูบใน รร.มัธยมศึกษาทุกแห่ง - ส่งเสริมการออกกำลังกายทุกมิติ - ขยายผลการดำเนินงานชุมชนลดเค็ม ลดโรค จำนวน 6 แห่ง - โรงพยาบาลเค็มน้อยอรร้อย 3 ดี - ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลุ่ม CVD Risk สูง จำนวน 350 คน ในอำเภอเสี่ยง คือ เมืองหนองฉาง ทักษิณ สว่างอารมณ์ (โครงการต่อเนื่องจาก การคัดกรองปัจจัยเสี่ยง ปี63 งบPPA) - เสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพผ่านทาง 3 หมอ 	<p>เบาหวาน,ความดันโลหิตสูง</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดระบบบริการตามมาตรฐาน NCD Clinic คุณภาพ - พัฒนาเครือข่ายบริการสุขภาพระดับจังหวัดด้านโรคเบาหวาน (PNC : Provincial Network Certification) - นำกระบวนการ HBPM ในการดูแลผู้ป่วย Uncontrolled HT - คัดกรองความเสี่ยง CVD Risk ในผู้ป่วย DM HT และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลุ่มเสี่ยงสูง เน้นเป็นรายบุคคล และติดตามประเมินซ้ำ - บูรณาการงานร่วมกันในสาขา NCD , Stroke , EMS และปฐมภูมิ 	<p>Stroke</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดระบบ Fast tract ที่มีคุณภาพ เน้นการเข้าถึงบริการอย่างรวดเร็ว และเพิ่มการเรียกใช้บริการ 1669 - พัฒนาระบบช่องทางด่วนพิเศษ (Emergency Fast Tract) ประกันเวลา - เพิ่ม Stroke Awareness ในกลุ่ม CVD Risk สูง, กลุ่มผู้ป่วยเบาหวานความดันโลหิตสูง , กลุ่มผู้สูงอายุ โดยการประชาสัมพันธ์ทางสื่อมวลชนมีเดีย สื่อชุมชน รวมถึงผ่านช่องทาง 3 หมอ - พัฒนาทักษะบุคลากรทุกระดับในเรื่อง Warning sings , Early Detection และการแปลผล EKG - วางแผนดูแลผู้ป่วย Stroke ต่อเนื่องร่วมกับ IMC

❖ โรคปอดบวม

สถานการณ์โรคปอดบวม จากข้อมูล 43 แห่ง ของจังหวัดอุทัยธานี ปีงบประมาณ 2561 - 2563 พบอัตราป่วยตายของผู้ป่วยโรคปอดบวมที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาล มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปีงบประมาณ 2562 และลดลงเล็กน้อยในปีงบประมาณ 2563 ร้อยละ 6.77, 18.88 และ 16.52 ตามลำดับ พบว่า CUP ที่มีอัตราป่วยตายสูงสุดในปี 2563 ได้แก่ CUP สว่างอารมณ์ รองลงมา ได้แก่ CUP หนองขาหย่าง และ CUP เมืองอุทัยธานี อัตราป่วยตายน้อยละ 39.29, 30.43 และ 22.41 ตามลำดับ

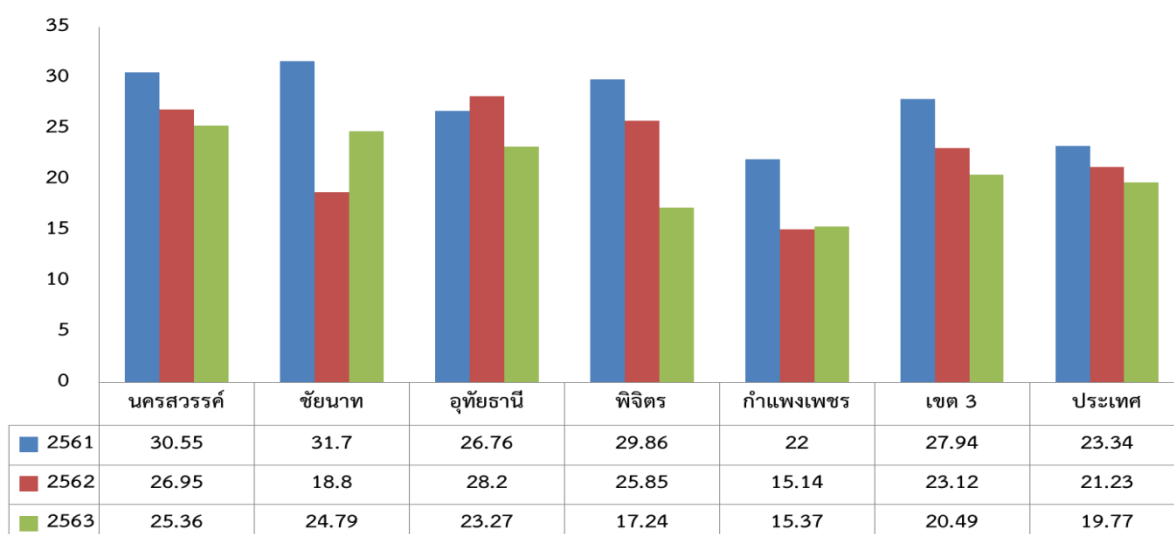
ตารางที่ 16 อัตราป่วยตายผู้ป่วยโรคปอดบวมที่เข้ารับรักษาตัวในโรงพยาบาล จำแนกราย CUP ปีงบประมาณ 2561 - 2563

CUP	2561			2562			2563		
	ป่วย (ราย)	ตาย (ราย)	อัตราป่วยตาย (ร้อยละ)	ป่วย (ราย)	ตาย (ราย)	อัตราป่วยตาย (ร้อยละ)	ป่วย (ราย)	ตาย (ราย)	อัตราป่วยตาย (ร้อยละ)
เมืองอุทัยธานี	104	6	5.77	131	30	22.90	58	13	22.41
ทัพทัน	161	15	9.32	183	27	14.75	58	10	17.24
สว่างอารมณ์	42	3	7.14	53	13	24.53	28	11	39.29
หนองฉาง	113	8	7.08	209	36	17.22	71	15	21.13
หนองขาหย่าง	28	1	3.57	50	14	28.00	23	7	30.43
บ้านไร่	117	10	8.55	202	41	20.30	73	10	13.70
ลานสัก	213	12	5.63	267	39	14.61	124	7	5.65
ห้วยคต	35	0	0.00	44	15	34.09	19	2	10.53
รวม	813	55	6.77	1139	215	18.88	454	75	16.52

❖ โลหิตเป็นพิษ

สถานการณ์โรคโลหิตเป็นพิษ (Sepsis) จังหวัดอุทัยธานี จากข้อมูล HDC กระทรวงสาธารณสุข ปีงบประมาณ 2561 - 2563 พบว่า อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด (A40-41) ชนิด community-acquired เท่ากับ ร้อยละ 26.76, 28.20 และ 23.27 ตามลำดับ มีแนวโน้มลดลง แต่ยังคงมีอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยสูงกว่าระดับเขต และประเทศ เนื่องจากผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยล่าช้า โรงพยาบาลบางแห่งไม่ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติ การเข้าถึงบริการ ICU น้อยเนื่องจากจำนวนเตียงมีจำกัด ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพการบริการที่มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีการวางระบบ การทำงานให้ประสานสอดคล้องกันระหว่างโรงพยาบาลแม่ข่ายและลูกข่ายให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อลดอัตราการ เสียชีวิตของผู้ป่วย Sepsis

รูปแสดง อัตราป่วยตายของผู้ป่วยโรคโลหิตเป็นพิษที่เข้ารับรักษาตัวในโรงพยาบาล จำแนกราย CUP ปีงบประมาณ 2561 - 2563

ก า ร

ดำเนินงานปีงบประมาณ 2563

1. ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดูแลรักษาผู้ป่วยโลหิตเป็นพิษและปอดบวม
2. จัดให้มีช่องทางการให้คำปรึกษาการดูแลรักษาผู้ป่วย รวมทั้งระบบการส่งต่อผู้ป่วย
3. ติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดในที่ประชุมคณะกรรมการและ กวป.
4. ให้วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ในประชากรกลุ่มเสี่ยง ร้อยละ 92.02 ของจำนวนวัคซีนที่ได้รับจัดสรร

แนวทางการดำเนินงาน ปี 2546

1. ทบทวน/ปรับปรุง CPG , Care map การดูแลผู้ป่วยโรคติดเชื้อในกระแสโลหิตและโรคปอดบวม ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งจังหวัด และบูรณาการข้อมูลร่วมกับ AMR
2. พัฒนาระบบส่งต่อ Fast track
3. จัดตั้งทีมสหสาขาวิชาชีพและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสโลหิตและปอดบวมทุกโรงพยาบาล
4. สนับสนุนให้มีอุปกรณ์ เครื่องมือและระบบบริหารยา Antibiotic ที่เหมาะสม
5. ให้ความรู้ประชาชนในการป้องกันโรคที่เป็นสาเหตุของการติดเชื้อ
6. ส่งเสริมให้ประชาชนดูแลตนเองและประเมินอาการของโรคติดเชื้อที่ต้องรีบนำส่งโรงพยาบาล
7. ให้วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ในประชากรกลุ่มเสี่ยง

❖ โรคมะเร็ง

สถานการณ์การเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งของจังหวัดอุทัยธานี ปี 2561 – 2563 พบว่ามีแนวโน้มอัตราการตายเพิ่มขึ้น จาก 70.17 ต่อประชากรแสนคนในปี 2561 เพิ่มขึ้นเป็น 74.71 ต่อประชากรแสนคนในปี 2563 พบสูงสุดในเพศชาย เมื่อนำมะเร็งมาจำแนกตามจำนวนผู้เสียชีวิตสูงสุด เรียง 5 อันดับ ได้แก่ มะเร็งปอด มะเร็งตับ มะเร็งหลอดอาหาร มะเร็งเต้านม และมะเร็งลำไส้ใหญ่และไส้ตรง จำแนกอำเภอที่พบจำนวนผู้เสียชีวิตสูงสุด เรียงอันดับ ได้แก่ อำเภอลานสัก อำเภอบ้านไร่ และอำเภอเมืองอุทัยธานี

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนผู้เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็ง 5 อันดับแรก ของจังหวัดอุทัยธานี ปี 2561 - 2563

มะเร็ง	ปีงบประมาณ 2561		ปีงบประมาณ 2562		ปีงบประมาณ 2563	
	จำนวน	ต่อแสน	จำนวน	ต่อแสน	จำนวน	ต่อแสน
มะเร็งทุกชนิด	232	70.17	205	62.10	247	74.71
มะเร็งปอด	41	12.40	31	9.39	35	10.59
มะเร็งตับ	54	16.33	57	17.27	55	16.64
มะเร็งลำไส้	20	6.05	19	5.76	28	8.47
มะเร็งเต้านม	13	8.00	11	6.90	13	8.12
มะเร็งปากมดลูก	7	4.08	4	2.51	9	5.62

แหล่งที่มา : รายงานการตาย รายจังหวัด โดยสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข ณ 15 กุมภาพันธ์ 2564

ตารางที่ 18 แสดง ร้อยละของผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีผ่าตัดและการให้เคมีบำบัด จังหวัดอุทัยธานี
ปีงบประมาณ 2561-2564

ตัวชี้วัด		ปีงบประมาณ			
		2561	2562	2563	2564
ร้อยละของผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดภายใน 4 สัปดาห์	เป้าหมาย	70	81	94	16
	ผลงาน	53	64	62	13
	ร้อยละ	75.71	79.00	65.96	81.25
ร้อยละของผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยเคมีบำบัดภายใน 6 สัปดาห์	เป้าหมาย	70	91	71	4
	ผลงาน	69	84	56	4
	ร้อยละ	98.57	92.31	78.87	100

ที่มา : งานผ่าตัดและงานให้เคมีบำบัดโรงพยาบาลอุทัยธานี ข้อมูล ณ 15 กุมภาพันธ์ 2564

ตารางที่ 19 ร้อยละของผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยรังสีรักษาภายใน 6 สัปดาห์ จังหวัดอุทัยธานี
ปีงบประมาณ 2561-2564

ตัวชี้วัด		ปีงบประมาณ			
		2561	2562	2563	2564
ร้อยละของผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยรังสีรักษาภายใน 6 สัปดาห์	เป้าหมาย	78	79	74	41
	ผลงาน	48	35	33	35
	ร้อยละ	61.54	44.30	44.60	85.37

ที่มา : ศูนย์มะเร็งลพบุรี ข้อมูล ณ 15 กุมภาพันธ์ 2564

การดำเนินงาน

ต้นน้ำ	กลางน้ำ	ปลายน้ำ
<ul style="list-style-type: none"> - รณรงค์ประชาสัมพันธ์ 5 ทำ 5 ไม่ ห่างไกลมะเร็ง - ส่งเสริมการออกกำลังกาย - ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป - การคัดกรองมะเร็งลำไส้ใหญ่และไส้ตรง ด้วย FIT test - การคัดกรองมะเร็งเต้านมด้วยตนเอง - การคัดกรองมะเร็งปากมดลูก - พัฒาระบบข้อมูล เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการลดเสี่ยง ลดโรค การดูแล และการส่งต่อที่รวดเร็ว 	<ul style="list-style-type: none"> - บูรณาการแผนงานและการดำเนินงานร่วมกับ Service Plan สาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง - การคัดกรองมะเร็งลำไส้ใหญ่ไส้ตรงด้วย Colonoscope - การคัดกรองมะเร็งเต้านมด้วย Ultrasound/Mammogram 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ระบบการส่งต่อ ผู้ป่วยมะเร็งรับบริการที่ไหนก็ได้ที่พร้อม เพื่อลดระยะเวลาการรอคอย ในการรักษา - วางแผนและดำเนินงานร่วมกับ Service Plan Palliative ในการส่งต่อผู้ป่วยมะเร็งระยะประคับประคอง

ผู้รายงาน นายประวีณ บุญหนุน
ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักงานสาธารณสุขอุทัยธานี
วัน/เดือน/ปี ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔

ผู้รายงาน นายศักดิ์ดา ทองดีเพ็ง
ตำแหน่ง นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการพิเศษ
วัน/เดือน/ปี ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔
E-mail : naiphoo๑๕@yahoo.co